

Vastaus skeptikon ryöpytykseen

Oras Tynkkynen

En ole yllättynyt siitä, ettei Boris Winterhalter pidä pääkirjoitustani (*Tieteessä tapahtuu* 6/2007) ansiokkaana. On vaikea miellyttää ihmistä, joka vielä 2000-luvulla yrittää kiistää ilmastotieteen vuosikymmenien työn tuloksia.

Kirjoituksessaan Winterhalter toistaa kritiikin, jonka hän postitti keväällä useiden lehtien mielipidepalstoille. Sen mukaan on erikoista, että ilmastopoliittisen asiantuntijan tehtävään valittiin henkilö, jolla ei ole luonnontieteellistä koulutusta.

Kirjoituksesta ei tälläkään kertaa käynyt ilmi, miksi poliittiseksi asiantuntijaksi pitäisi valita luonnontieteilijä. Tuskin geologian professoreiksikaan valitaan politiikan asiantuntijoita. Omaa kokemustani ilmastopolitiikasta olen käsitellyt yksityiskohtaisesti kotisivuillani (www.orastynkkynen.fi/?p=424).

Winterhalter ottaa itseensä kirjoitukseni, jossa häntä sen paremmin kuin ketään muutakaan ei mainittu nimeltä. Vanhalla kansalla on tästä reaktiosta tunnettu sanonta.

Vaikka en kirjoituksessani kritisoi Winterhalteria, hän katsoo tarpeelliseksi syyttää minua siitä, etten ymmärrä tieteellistä prosessia. Pidän syytöstä vakavana. En ole luonnontieteilijä, mutta tapaan työni puolesta säännöllisesti maamme parhaita ilmastotieteen ja sen lähitieteiden asiantuntijoita sekä seuraan ilmastotieteessä käytävää keskustelua. Luonnollisesti omiin yliopisto-opintoihini on myös kuulunut tieteellinen ajattelu ja tieteenfilosofia.

Tieteen perusta on järjestelmällinen kritiikki ja epäily. Tuhansien tutkijoiden vuosikymmenien työ ilmastotieteessä on rakentunut juuri tälle pohjalle. Tiedettä ei kuitenkaan tehdä sanomalehtien mielipidepalstoilla tai television keskusteluohjelmissa, vaan tutkijayhteisössä. Jos Winterhalterilta julkaistaan ilmastotiedettä käsittelevä artikkeli vertaisarvioidussa tiedelehdessä, hänkin voi sillä osallistua tieteelliseen keskusteluun. Tieteessä eivät riitä mielipiteet, vaan evidenssi.

Winterhalter toteaa, että IPCC on tarkentanut arvioita mm. aiemmasta ilmaston kehityksestä ja malariariskistä. Näinhän vakavasti otettava tiede toimii: korjaa koko ajan itseään tarkentuvan tiedon perusteella. Tällöin lähteenä eivät

kuitenkaan ole skeptikkojen blogit, vaan solidi tutkimustieto. Winterhalter tulkitsee tarkennukset skeptikkojen voitoksi; minusta kyseessä on tieteen voitto.

Edelleen Winterhalterilta on aika rohkeaa tulkita, että näkemysteni syy on ”ilmastoa ja sen muutosta koskeva tiedonpuute”. Ilmastokeptikot ovat kierrättäneet voittopuolisesti samoja väitteitä kymmenen viime vuoden ajan. Winterhalterin kirjoituksessa ei ole sellaisia argumentteja, joita ei olisi keskustelussa esitetty lukuisia kertoja. Se, että nojaan näkemyksissäni valtavirtatieteeseen skeptikkojen sijaan, tuskin vielä on osoitus tiedon puutteesta.

Pääkirjoituksessa kirjoitin: ”Tutkijoista voi tuntua oudolta väitellä sanomalehtien mielipidepalstoilla maallikoiden kanssa tieteen perusteista. On kuitenkin surullista, jos skeptikot voivat vapaasti sumuttaa kansalaisia kerta toisensa jälkeen jo vuosikausia sitten kumotuilla väitteillä. Jonkun on pidettävä tieteen puolia.”

On Winterhalterin liberaalia tulkintaa väentää kirjoittamani niin, että asettaisin itseni tieteen puolustajan asemaan. Päinvastoin toivoin varsinaisten asiantuntijoiden – ilmastotutkijoiden – osallistuvan keskusteluun aktiivisemmin.

Winterhalter myös väittää minun haluvan opettaa tiedetoimittajia. Kirjoituksessani en sanallakaan viitannut tiedetoimittajiin, jotka työnsä ja usein koulutuksensakin puolesta ovat jo ennestään perehtyneitä tieteeseen. Sen sijaan kirjoitin toimittajista yleensä. Valtaosan ilmastoä käsittelevistä jutuista kirjoittavat joko yleistoimittajat tai toimittajat, joiden erikoistumisalue on jokin muu kuin tiede. Yleistoimittajan työtä tehneenä ja Ilmatieteen laitoksen toimittajakoulutuksia seuranneena tiedän, että toimittajille suunnatulla ilmastokoulutuksella on kysyntää.

Tyypillinen esimerkki skeptikkojen viljelemästä asioiden vääristelystä on tapa, jolla Winterhalter tulkitsee Albert Goren tunnetuksi tekemän dokumentin ”Epämiellyttävä totuus” (*Inconvenient Truth*) oikeuskäsittelyä Isossa-Britanniassa. Winterhalter väittää oikeuden todenneen, ettei dokumenttia saa esittää kouluissa, ellei ”opettaja tuo selkeästi esille siinä esiintyvää yhdeksää vakavaa virhettä”.

On sinänsä oma kysymyksensä, onko kohtuullista odottaa dokumentilta samaa tarkkuutta kuin tieteelliseltä julkaisulta – ja onko oikeussali oikea paikka päättää ilmastonmuutosta käsittelevän dokumentin sisällön sopivuudesta. Winterhalter jätti kuitenkin mainitsematta, että oikeus totesi Goren esityksen ilmastonmuutoksen syistä ja seurauksista olevan enimmäkseen paikkansapitävä (*"broadly accurate"*). "Virheisiin" oikeus viittasi juuri näin, lainausmerkeissä. Kyse ei olekaan virheistä, saati vakavista sellaisista, vaan tulkinnanvaraisista ja osittain kiistanalaisista asioista. Tarkemmin oikeuden tulkintaa on käsitelty mm. ilmastotutkijoiden

ylläpitämällä RealClimate-sivulla (www.realclimate.org).

Punnittu poliittinen päätöksenteko voi perustua vain vankalle tieteelliselle tiedolle. Siksi toivotan lämpimästi tervetulleeksi ilmastotieteessä käytävän keskustelun ja tulosten kriittisen ja tieteellisesti kestävä arvioinnin. Toivon, että myös ilmastoskeptikot maltaisivat pitäytyä tosiasioissa.

Kirjoittaja on kansanedustaja ja ilmastopoliittinen asiantuntija valtioneuvoston kansliassa.